

Un dels nostres

La mort de Jordi Solé Tura la primera setmana de desembre va desencadenar un allau de lloances i laudatoris per part de premsa, polítics i primeres autoritats del país. En una d'aquestes proclames públiques el President de la Generalitat José Montilla va manifestar que el finat era *un dels nostres*. Que volia dir exactament amb aquestes paraules ?. Ho feia apel·lant a la seva qualitat de demòcrata?. O potser per la seva condició de lluitador antifranquista, com a socialista, com a ponent constitucional... ?. En aquesta mena de reconeixement d'estat, Solé Tura rebia la medalla de la Generalitat a títol pòstum i en el seu meritori destacava el paper de pare de la llei de lleis. Dit això, quan traspassi Manuel Fraga, també serà reconegut com *un dels nostres* ?. En relació al panegíric –i sense qüestionar en cap cas la contribució de Solé a la construcció del país– voldria afegir-hi un parell de reflexions que potser venen al cas. Una per excés i l'altra per defecte. Començant per la segona, pocs comentaris s'han fet en relació a un dels episodis més rellevants de la trajectòria político-acadèmica de Solé Tura. El 1967 es publicava la seva tesi doctoral sota el títol de *Catalanisme i revolució burgesa*. La tesi defensada – impregnada d'una innegable base marxista–, res a dir, era que el catalanisme com a expressió política era un invent de la burgesia. El text, lluny de passar desapercebut, es convertí en doctrinari. Una tesi que va crear escola i que – per la seva perversió– ha estat àmpliament utilitzada i divulgada dins l'univers de determinats sectors polítics. Avui, aquella tesi ha estat rebatuda categòricament pels treballs de Josep Termes i altres historiadors que han demostrat que el catalanisme era, també, patrimoni de les classes obreres i populars. Les memòries de Solé, editades l'any 1999 sota el títol *Una història optimista*, em reconciliaren amb la trajectòria integral del polític que, entre

d'altres mèrits i davant el naufragi del comunisme, optà pel canvi de rumb tot renunciant a banderes de conveniència reciclades i blanquejades fins l'extenuació. Solé, però, va perdre l'oportunitat d'acceptar que algunes de les seves tesis eren, si més no, i amb la perspectiva del temps, força inexactes. Idees alimentades per sectors d'una generació que no han volgut assumir que en nom de les llibertats van tenir un empatx de sectarisme. Ponent del text constitucional, Solé es convertiria en un dels santíssims intocables i refractaris a qualsevol dubte. Representant del sector comunista, potser caldria considerar que la seva contribució no fou del tot reeixida atesa l'evident orientació conservadora d'allò que –en un excés d'opulència– en diuen la *carta magna*. En un país donat als extremismos, em semblen desmesurats molts dels elogis que –indirectament– desplacen a un segon pla un imponent gruix de lluitadors antifranquistes, discrets i anònims, que hem deixat marxar per la porta del darrera. Per què visualitzem aquests reconeixements únicament en aquells que han renovat el seu compromís amb el país a través del joc polític ?. I la resta ?. O potser aquells no són *dels nostres* ?. Permeteu-me l'anècdota. Va haver-hi una regidora que –quan se'm dirigia– feia anar tot sovint el *vosaltres*. Que si vosaltres féu... , que si vosaltres dieu.... Jo, aleshores, submergit en un autèntic desconcert ideològic i sense etiqueta coneguda –almenys per mi– no vaig gosar preguntar mai a quin *vosaltres* es referia. Vaig continuar fent l'orni i mai vaig aclarir aquella atzagaiada, no fos cas que la descoberta li fes modificar el seu tracte i sensibilitat. I es que, el *nosaltres i vosaltres*, com passa amb la història, també condueix a les capelletes i a les polítiques de campanar. Tornant a l'argument, em molesten el desequilibris a l'hora de repartir el llustre. Molts homes i dones d'aquest país van lluitar amb més o menys encert contra la dictadura. Alguns en van sortir tan malparats que van perdre les ganes i tota possibilitat de ser rehabilitats per a la vida pública. No val de

recordar només aquells que després s'han postulat en el camp de l'acció política. Polítics i periodistes van apressar-se a recordar-nos que Solé Tura havia mort en vigílies del dia de la Constitució. N'estaven segurs del sentit de l'oportunitat d'aital exemple ? . Després del galdós paper dels custodis, la creixent nòmina de descreguts i escèptics estant conduint el text constitucional a un desprestigi de difícil recuperació. Crec que uns i altres són víctimes d'una litúrgia *civil* afectada per sobreposi d'allò que s'entén com a políticament correcte. En voleu més exemples ? . L'endemà de les consultes populars del 13-D tots els *mass media* del país van amplificar l'enfrontament entre els dos principals promotors del procés. Dies després, la majoria van *oblidar-se* d'informar de l'acte de reconciliació que van escenificar els mateixos protagonistes. En aquest escenari, prefereixo pensar que Solé Tura ens va deixar en vigílies d'una consulta popular sense precedents, que posa de manifest que aquella Constitució tan venerada comença a fer olor de naftalina.

Albert Tubau

(Article publicat al Diari de Vilanova el 15 de gener de 2010)